

แนวทางการบริหารสถานศึกษา ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของบุคลากรวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีศูนย์ศิลปาชีพบางไทร

The Guidelines for the Administration of Educational Institutions
According to the Sufficiency Economy Philosophy at the College
of Agriculture and Technology, Bang Sai Arts and Crafts Center.

พิเชษฐ์ หาดิ

Piched Hadee

ผู้อำนวยการวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีศูนย์ศิลปาชีพบางไทร

E-mail : Pichedhadee@gmail.com

Received: 2021-10-27 Revised: 2021-11-12 Accepted: 2021-12-02

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ส่งผลต่อการบริหารงานของบุคลากรวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีศูนย์ศิลปาชีพบางไทรและเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงานของบุคลากรวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีศูนย์ศิลปาชีพบางไทร ผลที่ได้จะเป็นแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีศูนย์ศิลปาชีพบางไทร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ บุคลากรของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีศูนย์ศิลปาชีพบางไทร จำนวนทั้งสิ้น 48 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการศึกษาพบว่า

บุคลากรที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ 41 - 50 ปี สถานภาพสมรส วุฒิการศึกษาปริญญาตรี อายุงานต่ำกว่า 10 ปี และสังกัดงานฝ่ายบริหารทรัพยากร บุคลากรมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.40$) คือ ด้านคุณธรรม ด้านความพอประมาณ ด้านการสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ด้านการใช้เหตุผล และด้านความรู้ ตามลำดับ บุคลากรมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานของวิทยาลัยฯ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.33$) คือ ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา ตามลำดับ บุคลากรมีความคิดเห็นว่าปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีความสัมพันธ์กับการบริหารงานทุกด้านอยู่ในระดับสูง

($r = .63$) อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีศูนย์ศิลปาชีพบางไทร เช่น วิทยาลัยฯ ควรมีแผนงาน/โครงการพัฒนาบุคลากรเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและตระหนักในคุณค่าของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างต่อเนื่อง สม่่าเสมอ เป็นต้น

คำสำคัญ: การบริหารสถานศึกษา ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

Abstract

This study was a survey research. The objective of this research were to study the sufficiency economy philosophy that affects administration and also to investigate the relationship between the sufficiency economy philosophy and the administration of personnel at the College of Agriculture and Technology, Bang Sai Arts and Crafts Center. The result would be a guideline for the administration of educational institutions according to the sufficiency economy philosophy of the College of Agriculture and Technology, Bang Sai Arts and Crafts Center. The population used in this study were 48 personnel of the College of Agriculture and Technology, Bang Sai Arts and Crafts Center. The tool used to collect data was a questionnaire. The data were analyzed by percentage, mean, standard deviation and Pearson Correlation coefficient.

The results showed as followed:

Most of the personnel were female, aging 41-50 years, with married status, and having bachelor's degree as well as having less than 10 years of working and being under the Resource Management Department. Regarding the opinion towards the sufficiency economy philosophy, it was found that in overall it was at a high level ($\mu = 4.40$). Concerning the opinion towards the administration of the personnel of the College, it was revealed that in over all it was at the high level ($\mu = 4.33$). In respect with the correlation between the sufficiency economy philosophy and the administration of the personnel of the College, it was found that it was at the high level ($r = .63$) with the significant level of 0.01.

Concerning the recommendation for the educational institution administration according to the sufficiency economy philosophy of the College of Agriculture and Technology, Bang Sai Arts and Crafts Center, it would be that the college should have a work plan or a human resource development project to create knowledge and understanding and continually recognize the value of the sufficiency economy philosophy etc.

Keyword: School Administration, Sufficiency Economy Philosophy

1. บทนำ

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหाराชา ได้พระราชทาน “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยบนพื้นฐาน คือ ความพอมี พอกิน พอใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ทรงพระราชทานเป็นที่มาของ “3 ห่วง 2 เงื่อนไข” ประกอบด้วย ประชาชนปฏิบัติตนเอง 2 เงื่อนไข คือ ความรู้ หมายถึง ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผนความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ และคุณธรรม หมายถึง มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความอดทน มีความเพียร มีสติปัญญาในการดำเนินชีวิต ไม่โลภและไม่ตระหนี่ บนพื้นฐาน 3 ห่วง คือ ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีต่อความจำเป็นและเหมาะสมกับฐานะของตนเอง ต่อสังคม ต่อสิ่งแวดล้อม ต่อวัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่น ไม่น้อยเกินไป ไม่มากเกินไป ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผลตามหลักวิชาการ ตามหลักกฎหมาย ตามหลักคุณธรรมและวัฒนธรรมที่ดีงาม โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง รู้จุดอ่อน รู้จุดแข็ง อุปสรรค และโอกาส คำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ รู้เขา รู้เรา รู้จักเลือกนำสิ่งที่ดีและเหมาะสมมาประยุกต์ใช้ และมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและวัฒนธรรม ด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ด้านเทคโนโลยีที่เหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ต่าง ๆ ในประเทศ และต่างประเทศที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล เพื่อให้สามารถบริหารความเสี่ยงการปรับตัวและรับมือได้อย่างทันที่ทันทั้งที่ บนพื้นฐานปรัชญาที่ยึดหลักทางสายกลางมีความพอเพียง [1] ชี้แนะการดำรงอยู่และปฏิบัติของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ [2]

วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีศูนย์ศิลปาชีพบางไทร ตั้งอยู่ในศูนย์ศิลปาชีพบางไทร ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ บนพื้นที่สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (สปก.) ปี พ.ศ.2533 กรมอาชีวศึกษาร่วมกับสำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตร ได้เปิดการเรียนการสอนภาคเกษตรกรรม ฝึกอบรมบุคลากรเกษตรกรที่มาจากภูมิภาคนาต่าง ๆ ทั่วประเทศ ต่อมาปี พ.ศ. 2539 ได้ยกฐานะเป็นวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบางไทร และปี พ.ศ. 2541 เปลี่ยนชื่อเป็นวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีศูนย์ศิลปาชีพบางไทร ปัจจุบันเปิดการเรียนการสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประเภทวิชาเกษตรกรรม สาขาเกษตรศาสตร์ สาขางานพืชศาสตร์ ประเภทพาณิชยกรรม สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ประเภทเกษตรกรรม สาขาวิชาพืชศาสตร์ สาขางานพืชสวน ประเภทวิชาประมง สาขาวิชาเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ สาขางานเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำทั่วไป ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ 2 สาขา ได้แก่ สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ สาขางานเทคโนโลยีสำนักงาน ตลอดจนจัดฝึกอบรมระยะสั้น ในวิชาชีพเกษตรกรรม และวิชาชีพอาหารและโภชนาการ [3] แบ่งการบริหารงานออกเป็น 4 ฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายบริหารทรัพยากร ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายพัฒนากิจการนักเรียน นักศึกษา และฝ่ายแผนงานและความร่วมมือ ปี พ.ศ. 2564 มีบุคลากรทั้งสายวิชาการและสายสนับสนุนทั้งสิ้น จำนวน 48 คน โดยมีปรัชญาเพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะ คุณธรรม สร้างผู้นำ สู่สังคม และ

ได้กำหนดวิสัยทัศน์ “จัดการศึกษาด้านวิชาชีพให้ได้มาตรฐาน ผลิตกำลังคนที่มีทักษะ ความรู้ คู่คุณธรรม” ซึ่งสอดคล้องกับภารกิจของกระทรวงศึกษาที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) มุ่งเน้นการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาพัฒนาประเทศ เพื่อปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนรู้จักการใช้ชีวิตที่พอเพียง โดยมีหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการร่วมกันรับผิดชอบ ประสานพลังการขับเคลื่อนให้มีความต่อเนื่องและยั่งยืน และสอดคล้องกับ สอศ. ซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัด ที่ดำเนินการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยได้กำหนดยุทธศาสตร์และแนวทางการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงไปพร้อมกับการปฏิรูปการศึกษาให้เยาวชนไทย “ดี เก่ง มีสุข” สอดคล้องกับคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของกระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่ ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ มีวินัย สุภาพ สะอาด สามัคคี และมีน้ำใจ การปฏิรูปการศึกษารอบที่ 2 (พ.ศ. 2552-2561) เป็นการปฏิรูปใน 4 ประเด็น ประกอบด้วย การพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ พัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ และพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ โดยเฉพาะการพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ สอศ. มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 3 ด้าน คือ ด้านประชาธิปไตย ด้านคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย และด้านภูมิคุ้มกันภัยจากยาเสพติด ด้วยการขับเคลื่อนสู่สถานศึกษา 5 ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา และด้านผลลัพธ์/ภาพรวมของความสำเร็จ [4] เพื่อการพัฒนาการศึกษาของประเทศให้มีความยั่งยืนสืบไป

กระทรวงศึกษาธิการ ได้มีนโยบายการขับเคลื่อนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาในทุกระดับ เพื่อให้ผู้บริหารองค์กร ผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรด้านการศึกษา และนักเรียน นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถนำหลักคิด หลักปฏิบัติมาบูรณาการในการบริหารจัดการ การเรียนการสอน ตลอดจนการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ก่อให้เกิดความตระหนักและฝังรากลึกภายในตนเองและผู้อื่นอย่างยั่งยืนตลอดไป โดยได้เริ่มดำเนินการขยายผลสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกิจกรรมตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง “สถานศึกษาพอเพียง” ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 และปี พ.ศ. 2561 กระทรวงศึกษาโดยหน่วยงานภาคีเครือข่ายขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีศูนย์ศิลปาชีพบางไทรได้ยึดแนวทางในการปฏิบัติงานตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาอย่างต่อเนื่อง จึงได้เข้าร่วมประเมินผล “สถานศึกษาพอเพียง” ผลปรากฏว่ากระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศให้ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีศูนย์ศิลปาชีพบางไทร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้รับคัดเลือกให้เป็นสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง “สถานศึกษาพอเพียง 2561” ณ วันที่ 14 สิงหาคม พ.ศ. 2562 [5] นอกจากนี้ ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยรางวัลพระราชทานแก่นักเรียน นักศึกษา และสถานศึกษา พ.ศ. 2562 ได้ประกาศให้วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีศูนย์ศิลปาชีพบางไทร ได้รับรางวัลสถานศึกษาพระราชทาน ระดับอาชีวศึกษา ประจำปีการศึกษา 2563 ประกาศ ณ วันที่ 31 สิงหาคม พ.ศ. 2564 [6]

จากประเด็นดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ส่งผลต่อการบริหารงานของบุคลากรวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีศูนย์ศิลปาชีพบางไทร ผลที่ได้จากการศึกษานำไปเป็น

แนวทางการบริหารสถานศึกษาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีศูนย์ศิลปาชีพบางไทรให้มีความยั่งยืน และเพื่อเป็นแนวทางให้สถาบันการศึกษาอื่น ๆ นำไปประยุกต์ใช้เพื่อการพัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้นต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อการบริหารงานของบุคลากรวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีศูนย์ศิลปาชีพบางไทร
- 2.2 เพื่อศึกษาปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ส่งผลต่อการบริหารงานของบุคลากรวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีศูนย์ศิลปาชีพบางไทร
- 2.3 เพื่อศึกษาการบริหารงานของบุคลากรวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีศูนย์ศิลปาชีพบางไทร
- 2.4 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงานของบุคลากรวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีศูนย์ศิลปาชีพบางไทร

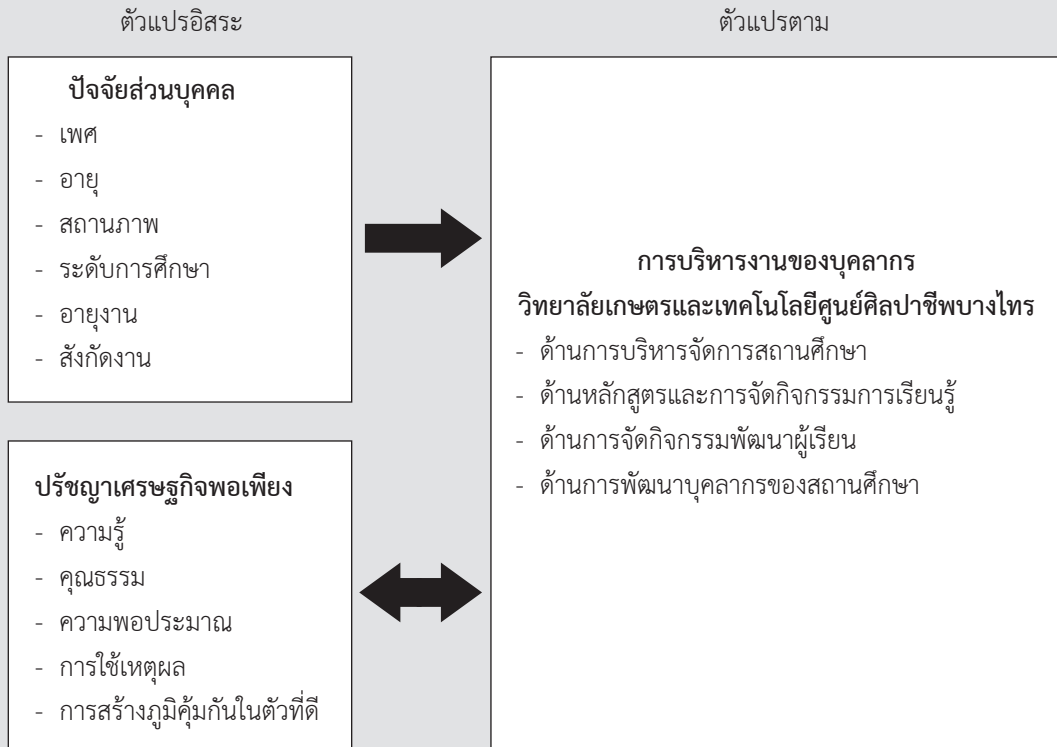
3. สมมติฐานการวิจัย

- 3.1 ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการบริหารงานของบุคลากรวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีศูนย์ศิลปาชีพบางไทร

4. วิธีดำเนินการวิจัย

- 4.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ บุคลากรวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีศูนย์ศิลปาชีพบางไทร จำนวนทั้งสิ้น 48 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2564)

4.2 กรอบความแนวคิด

4.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อายุงาน และสังกัดงาน มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยการสำรวจความคิดเห็นข้อมูล 5 ด้าน คือ ความรู้ คุณธรรม ความพอประมาณ การใช้เหตุผล และการสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานของบุคลากรวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีศูนย์ศิลปาชีพบางไทร ด้วยการสำรวจความคิดเห็นข้อมูล 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด

4.4 สถิติที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

4.5 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

4.5.1 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม มีขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลเบื้องต้น โดยศึกษารายละเอียด ข้อมูลพื้นฐานจากตำรา ทฤษฎี งานวิจัย และเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ
2. ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างเครื่องมือจากตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
3. กำหนดขอบเขตและโครงสร้างเนื้อหาของแบบสอบถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ตามกรอบแนวความคิดของการวิจัย
4. สร้างข้อคำถามของแบบสอบถาม
5. นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา ภาษาที่ใช้ และข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข
6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับบุคลากรวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเพชรบุรี จำนวน 30 คน (เดือนมิถุนายน 2564) แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่นได้เท่ากับ 0.98
7. นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลกับบุคลากรวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีศูนย์ศิลปาชีพบางไทร

4.5.2 ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยจัดเตรียมแบบสอบถาม เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับบุคลากรวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีศูนย์ศิลปาชีพบางไทร
2. เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการแจกแบบสอบถามเดือนตุลาคม 2564
3. ผู้วิจัยติดตาม และรวบรวมแบบสอบถามกลับคืน
4. ตรวจสอบความเรียบร้อยของแบบสอบถามแล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสรุปและอภิปรายผล

5. ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม เรื่อง แนวทางการบริหารสถาน ศึกษาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีศูนย์ศิลปาชีพบางไทร จำนวน 48 คน ดังนี้

5.1 การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า บุคลากรส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ 41 - 50 ปี สถานภาพสมรส วุฒิการศึกษาปริญญาตรี อายุงานต่ำกว่า 10 ปี และสังกัดงานฝ่ายบริหารทรัพยากร

5.2 การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรวิทยาลัยเกษตรและ

เทคโนโลยีศูนย์ศิลปาชีพบางไทร ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยภาพรวม

	ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	μ	σ	ระดับ
1.	ความรู้	4.21	0.498	มาก
2.	คุณธรรม	4.60	0.435	มากที่สุด
3.	ความพอประมาณ	4.42	0.515	มาก
4.	การใช้เหตุผล	4.35	0.507	มาก
5.	การสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี	4.40	0.518	มาก
	รวม	4.40	0.495	มาก

จากตารางที่ 1 บุคลากรมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.40$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

5.2.1 ความรู้ บุคลากรมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.21$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก คือ มีการพัฒนาตนเองให้มีความรู้ที่ทันสมัยอยู่เสมอ ($\mu = 4.35$) มีความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาเชื่อมโยงกันเพื่อประกอบการวางแผน ($\mu = 4.23$) มีการประเมินผลกระทบการในชั้นปฏิบัติ ($\mu = 4.19$) มีความระมัดระวังในชั้นปฏิบัติ ($\mu = 4.17$) มีการวางแผนงานด้วยความรอบรู้วิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกันอย่างรอบด้าน ($\mu = 4.17$) และมีการตรวจสอบปรับปรุงกระบวนการในชั้นปฏิบัติ ($\mu = 4.15$) ตามลำดับ

5.2.2 คุณธรรม บุคลากรมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณธรรมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.60$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุด คือ มีการทำงานในหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ ($\mu = 4.67$) รองลงมาคือ ใช้สติปัญญาในการปฏิบัติงาน ($\mu = 4.62$) มีความซื่อสัตย์ สุจริตในการปฏิบัติงาน ($\mu = 4.58$) มีความเพียร ขยันในการปฏิบัติงาน ($\mu = 4.58$) มีความอดทนต่ออุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ($\mu = 4.58$) และดำเนินชีวิตเป็นแบบอย่างที่ดี ไม่โลภ ไม่ตระหนี่ ($\mu = 4.56$) ตามลำดับ

5.2.3 ความพอประมาณ บุคลากรมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความพอประมาณโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.42$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก คือ มีการบูรณะซ่อมแซมอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งาน เพื่อไม่ให้สิ้นเปลืองงบประมาณในการจัดซื้อของใหม่ ($\mu = 4.50$) รองลงมาคือ รู้จักประมาณการใช้จ่ายในการบริหารงานในวิทยาลัยอย่างเหมาะสมกับสถานะการเงินของวิทยาลัย ($\mu = 4.44$) สำนวญทรัพยากรต่าง ๆ รวมทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอยู่ในชุมชนเพื่อนำมาช่วยในการจัดการศึกษาภายในวิทยาลัย ($\mu = 4.44$) ระมัดระวังในการก่อหนี้ล่วงหน้าก่อนที่งบประมาณจะมาถึง ($\mu = 4.40$) มีการวางแผนเกี่ยวกับการใช้จ่ายงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพตามงบประมาณที่ได้รับจัดสรรมา ($\mu = 4.40$) และใช้หลักความพอดีในการใช้จ่ายงบประมาณโครงการต่าง ๆ ในแผนปฏิบัติการประจำปี ($\mu = 4.33$) ตามลำดับ

5.2.4 การใช้เหตุผล บุคลากรมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.35$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่อยู่ในระดับมากที่สุด คือ การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมด้วยความโปร่งใส ($\mu = 4.52$) ส่วนข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก คือ สร้างความเป็นกันเองกับผู้ใต้บังคับบัญชาในการปฏิบัติงานตามหลักคุณธรรม ($\mu = 4.40$) รองลงมา คือ ส่งงานโดยยึดหลักของความรู้ ความสามารถตามหลักวิชาการ ($\mu = 4.35$) รับฟังความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงาน ($\mu = 4.33$) พิจารณาความดี ความชอบจากผลการปฏิบัติงานตามหลักกฎหมาย ($\mu = 4.29$) และไม่ยึดความคิดของตนเองเป็นหลัก ($\mu = 4.19$)

5.2.5 การสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี บุคลากรมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.40$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก คือ มีการประชุมวางแผนก่อนการทำงานต่าง ๆ ในวิทยาลัย ($\mu = 4.50$) รองลงมา คือ บริหารจัดการสถานศึกษาโดยคำนึงถึงความต้องการของนักเรียนและชุมชนเป็นหลัก ($\mu = 4.44$) ประเมินศักยภาพของสถานศึกษาก่อนการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ นอกวิทยาลัย ($\mu = 4.42$) ประสานความร่วมมือกันในเรื่องต่าง ๆ เป็นอย่างดี (คณะกรรมการสถานศึกษา ครู และชุมชน) ($\mu = 4.40$) การตัดสินใจต่าง ๆ ในวิทยาลัยผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษา ($\mu = 4.38$) และปกป้องรู้ทันความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ($\mu = 4.29$) ตามลำดับ

5.3 การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานของบุคลากรวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีศูนย์ศิลปาชีพบางไทร ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงาน โดยภาพรวม

	การบริหารงาน	μ	σ	ระดับ
1.	ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา	4.33	0.592	มาก
2.	ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.33	0.560	มาก
3.	ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	4.35	0.595	มาก
4.	ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา	4.31	0.633	มาก
	รวม	4.33	0.595	มาก

จากตารางที่ 2 บุคลากรมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.33$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

5.3.1 ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา บุคลากรมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.33$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก คือ มีการนำผลการติดตามมาพัฒนา นโยบาย/แผนงาน/โครงการขับเคลื่อนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา ($\mu = 4.44$) รองลงมา คือ มีแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมด้านวิชาการที่ส่งเสริมการบูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\mu = 4.40$) ติดตามผลการดำเนินการตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมด้านวิชาการที่ส่งเสริมการบูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\mu = 4.40$) นำผลการติดตามไปพัฒนาแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมด้านวิชาการที่ส่งเสริมการบูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

สู่การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\mu = 4.40$) ตามลำดับ

5.3.2 ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ บุคลากรมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.33$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก คือ มีหน่วยการเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามมาตรฐานการเรียนรู้ ($\mu = 4.44$) รองลงมา คือ มีการจัดแสดง/ เผยแพร่/ ประกาศ/ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลงานของผู้เรียนที่เกิดจากการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ ($\mu = 4.40$) มีการศึกษา/ วิเคราะห์/ วิจัยเพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หน่วยการเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ($\mu = 4.35$) มีแผนจัดการเรียนรู้บูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ตามมาตรฐานการเรียนรู้ ($\mu = 4.34$) ใช้แหล่งเรียนรู้/ ภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนที่เสริมสร้างการพัฒนาคุณลักษณะ “อยู่อย่างพอเพียง” ของผู้เรียน ($\mu = 4.33$) ตามลำดับ

5.3.3 ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน บุคลากรมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.35$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก คือ มีการนำผลการติดตามมาปรับปรุง/ พัฒนาการดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของผู้เรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ($\mu = 4.46$) รองลงมา คือ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา/ พัฒนาสถานศึกษา/ ชุมชน ด้านเศรษฐกิจ/ สังคม/ สิ่งแวดล้อม/ วัฒนธรรมตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ($\mu = 4.44$) มีการติดตามผลการดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของผู้เรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ($\mu = 4.42$) มีกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดจิตอาสา และมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ($\mu = 4.42$) ตามลำดับ

5.3.4 ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา บุคลากรมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.31$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก คือ มีการขยายผลและเผยแพร่ผลการดำเนินชีวิตและปฏิบัติการกิจหน้าที่ของบุคลากรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ($\mu = 4.40$) รองลงมา คือ ส่งเสริมให้บุคลากรแสวงหาความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างสม่ำเสมอ ($\mu = 4.33$) มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติการกิจหน้าที่ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแก่บุคลากรของสถานศึกษา ($\mu = 4.33$) นำผลการติดตามมาปรับปรุง/ พัฒนาการดำเนินโครงการ/ กิจกรรมพัฒนาบุคลากร เพื่อส่งเสริมการดำเนินชีวิตและปฏิบัติการกิจหน้าที่ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ($\mu = 4.31$) ตามลำดับ

5.4 การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงานของบุคลากรวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีศูนย์ศิลปาชีพบางไทร ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงาน
ของบุคลากรวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีศูนย์ศิลปาชีพบางไทร

	ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	การบริหารงาน		
		Pearson Correlation (r)	Sig (2- tailed)	ระดับ ความสัมพันธ์
1.	ความรู้	.60**	.000	ปานกลาง
2.	คุณธรรม	.60**	.000	ปานกลาง
3.	ความพอประมาณ	.63**	.000	สูง
4.	การใช้เหตุผล	.61**	.000	สูง
5.	การสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี	.70**	.000	สูง
	รวม	.63**	.000	สูง

** นัยสำคัญที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 3 บุคลากรมีความคิดเห็นว่ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีความสัมพันธ์กับการบริหารงานของบุคลากรวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีศูนย์ศิลปาชีพบางไทรอยู่ในระดับสูง ($r = .63$) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ด้านความพอประมาณ และด้านการใช้เหตุผล มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานอยู่ในระดับสูง ส่วนด้านความรู้ และคุณธรรม มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานอยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและการบริหารงานของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีศูนย์ศิลปาชีพบางไทรมีความสัมพันธ์กันทุกด้าน

6. สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

6.1 บุคลากรมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยรวมอยู่ในระดับมาก ดังนี้

6.1.1 **ความรู้** บุคลากรมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากบุคลากรมีการพัฒนาตนเองให้มีความรู้ที่ทันสมัยอยู่เสมอ มีความรอบคอบ ระมัดระวังที่จะนำความรู้มาเชื่อมโยง เพื่อประกอบการวางแผนอย่างรอบด้าน ตลอดจนมีการประเมินผลกระบวนการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของรพีพรรณ คณาฤทธิ์ [7] ได้ศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จากการศึกษาพบว่า ด้านการบริหารงานบนฐานของความรู้โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.79$) เนื่องจากบุคลากรส่วนใหญ่เป็นผู้แสวงหาความรู้ใหม่ ๆ ที่ทันสมัยอยู่เสมอ ยอมรับการเปลี่ยนแปลงตามหลักวิชาการ ผู้บริหารแสวงหาความรู้ก่อนการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ การวางแผนคำนึงถึงการจัดบุคลากรและทรัพยากรในการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายตามแผนปฏิบัติงานและโครงการต่าง ๆ ตลอดจนการบริหารงานเป็นไปตามเวลาที่กำหนดไว้

6.1.2 คุณธรรม บุคลากรมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากบุคลากรใช้สติปัญญาในการปฏิบัติงาน ทำหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ สุจริต ขยัน หมั่นเพียร ตลอดจนมีความอดทนต่ออุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รพีพรรณ คณาฤทธิ์ [7] ได้ศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จากการศึกษาพบว่า ด้านการบริหารสถานศึกษาที่ตั้งอยู่บนคุณธรรมและจริยธรรมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$) เนื่องจากบุคลากรส่วนใหญ่รับผิดชอบงานในหน้าที่อย่างสม่ำเสมอ ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี เช่น ไม่สูบบุหรี่ ไม่ดื่มสุรา เป็นต้น มีความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน ตรงต่อเวลา อดทนต่ออุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ขยันขันแข็ง ตลอดจนให้ออกาสผู้อื่นในการปฏิบัติงานเสมอ

6.1.3 ความพอประมาณ บุคลากรมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากมีการบูรณะซ่อมแซมอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งาน เพื่อไม่ให้สิ้นเปลืองงบประมาณในการจัดซื้อของใหม่ มีการประมาณการใช้จ่ายอย่างเหมาะสมกับสถานะการเงินของวิทยาลัยฯ ระวังการก่อหนี้ล่วงหน้าก่อนที่งบประมาณจะมาถึง สรรวจทรัพยากรต่าง ๆ รวมทั้งนำภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอยู่ในชุมชน เพื่อนำมาช่วยในการจัดการศึกษา เพื่อการวางแผนใช้จ่ายงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพตามงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรมา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สударัตน์ บุคตาวงค์ [7] ได้ศึกษาการบริหารงานตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอท่าตะเียบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 จากการศึกษาพบว่า การบริหารงานตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.50$) เนื่องจากผู้บริหารส่งเสริมให้มีการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการปฏิบัติงานและชีวิตประจำวัน มีการสรรวจทรัพยากรต่าง ๆ ที่อยู่ในท้องถิ่นเพื่อนำมาช่วยในการจัดการศึกษาภายในโรงเรียน มีการวางแผนจัดสรรงบประมาณประจำปีร่วมกันกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ใช้จ่ายงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพตามที่ได้รับการจัดสรรมา และมีการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชน สังคม เพื่อความคุ้มค่าในการจัดการศึกษา

6.1.4 การใช้เหตุผล บุคลากรมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารมีการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมด้วยความโปร่งใส สร้างความเป็นกันเองกับผู้บังคับบัญชา ด้วยหลักคุณธรรม มอบหมายงานโดยยึดหลักความรู้ ความสามารถตามหลักวิชาการ บุคลากรรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงาน ตลอดจนการพิจารณาความดีความชอบ ประเมินจากผลการปฏิบัติงานตามหลักกฎหมาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ขนิษฐา เผ่าม่วง [9] ได้ศึกษาการบริหารงานตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 จากการศึกษาพบว่า การบริหารงานตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$) เนื่องจากการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม โปร่งใส โดยยึดหลักของเหตุผลและความคิดเห็นส่วนรวม มีความเป็นกันเองกับเพื่อนร่วมงาน ปฏิบัติงานโดยยึดหลักวิชาการอย่างมีเหตุผล

6.1.5 การสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี บุคลากรมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากบุคลากรมีการวางแผนก่อนการปฏิบัติงานในวิทยาลัย การบริหารจัดการสถานศึกษาคำนึงถึงความต้องการของผู้เรียนและชุมชนเป็นหลัก ดำเนินการประเมินศักยภาพของสถานศึกษาก่อนการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมภายนอก

วิทยาลัย มีการประสานความร่วมมือในเรื่องต่าง ๆ เป็นอย่างดีกับคณะกรรมการสถานศึกษา ครู และชุมชน ตลอดจนการตัดสินใจต่าง ๆ ของวิทยาลัยผ่านการเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภารัตน์ บุคตาวงค์ [8] ด้ศึกษาการบริหารงานตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอท่าตะเกียบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 จากการศึกษพบว่า การบริหารงานตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.50$) เนื่องจากการประชุมเพื่อวางแผนก่อนการทำงานต่าง ๆ ร่วมกันเสมอ มีการระดมปรึกษาหารือ แก้ปัญหา การตัดสินใจบนหลักประชาธิปไตย มีการจัดลำดับความสำคัญของแผนงานและโครงการต่าง ๆ ก่อนตัดสินใจ จัดการรายจ่ายให้สมดุลกับงบประมาณที่ได้รับ และดำเนินการจัดสถานศึกษาโดยคำนึงถึงความต้องการของนักเรียนและชุมชนเป็นหลัก

6.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานของบุคลากรวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีศูนย์ศิลปาชีพบางไทร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ดังนี้

6.2.1 ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา บุคลากรมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารมีการนำผลการติดตามมาพัฒนาโยบาย/แผนงาน/โครงการขับเคลื่อนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา มีการดำเนินการตามแผนงาน/โครงการ กิจกรรมด้านวิชาการ ด้านบริการจัดการงบประมาณ ตลอดจนมีการติดตามผลการดำเนินงานแผนงาน/โครงการ ด้านวิชาการ และด้านงบประมาณที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทองดี พิมพ์สาลี [10] ได้ศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอนายูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 จากการศึกษพบว่า การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$) เนื่องจากเนื่องจากผู้บริหาร มีนโยบายน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนและบูรณาการในสถานศึกษา ดำเนินการตามนโยบายและแผนปฏิบัติงานประจำปี มีแผนงาน/โครงการ/ กิจกรรมด้านวิชาการที่ส่งเสริมบูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนรู้ และมีการวางแผนการบริหารจัดการงบประมาณของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

6.2.2 ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ บุคลากรมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากครูผู้สอนมีการจัดหน่วยเรียนรู้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามมาตรฐานการเรียนรู้ มีการจัดแสดง/ เผยแพร่/ ประกาศ/ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลงานของผู้เรียนที่เกิดจากการนำเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ มีการให้แหล่งเรียนรู้/ ภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนที่เสริมสร้างการพัฒนาคุณลักษณะ “อยู่อย่างพอเพียง” มีการจัดทำเครื่องมือวัดผลและประเมินผลที่หลากหลายสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรม ตลอดจนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิพัฒน์ ขวัญมงคล [11] ได้ศึกษาการศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง จากการศึกษพบว่า การศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการบริหารจัดการโดยรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากการใช้หน่วยเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทุกระดับชั้นที่เปิดสอนเป็นแบบอย่างให้สถานศึกษาอื่น ๆ นำไปปรับใช้ได้ ใช้แหล่งเรียนรู้/ ภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนที่ส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนอยู่อย่าง

พอเพียง และมีแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในกลุ่มสาระการเรียนรู้/ รายวิชาต่าง ๆ ทุกระดับชั้น สามารถนำไปเผยแพร่เป็นแบบอย่างได้

6.2.3 ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน บุคลากรมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารนำผลการติดตามมาปรับปรุง/ พัฒนาการดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของผู้เรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา/ พัฒนาสถานศึกษา เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม มีกิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดจิตอาสา ประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น หลักคำสอนทางศาสนาในการจัดกิจกรรมนักเรียน มีแผนและจัดกิจกรรมแนะแนวให้ผู้เรียนรู้จักวางแผนชีวิตของตนเองได้อย่างสอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิพัฒน์ ขวัญมงคล [11] ได้ศึกษาการศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง จากการศึกษาพบว่า การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากมีโครงการ/ กิจกรรมแนะแนว/ ระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง ภูมิสังคมของสถานศึกษา/ ชุมชน จัดกิจกรรมลูกเสือ/ เนตรนารี/ ยุวกาชาด หรือผู้บำเพ็ญประโยชน์ มีระบบดูแลผู้เรียนให้สามารถแก้ปัญหา/ พัฒนาตนเองได้ มีแผนงาน/ โครงการส่งเสริมกิจกรรมนักเรียนให้อยู่อย่างพอเพียง

6.2.4 ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา บุคลากรมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารส่งเสริมให้บุคลากรแสวงหาความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการดำเนินชีวิต และการปฏิบัติหน้าที่ ติดตามผลการดำเนินโครงการ/ พัฒนาศักยภาพบุคลากร ตลอดจนนำผลการติดตามมาปรับปรุง/ พัฒนาโครงการ เพื่อส่งเสริมการดำเนินชีวิต และปฏิบัติภารกิจหน้าที่ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของทองดี พิมพ์สาลี [10] ได้ศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอนาโยง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 จากการศึกษาพบว่า การพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$) เนื่องจากมีแผนงาน/ โครงการ พัฒนาบุคลากรสถานศึกษา เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักในคุณค่าของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีการประชุม/ อบรม/ สัมมนา/ ศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติภารกิจหน้าที่ ตลอดจนส่งเสริมให้บุคลากรแสวงหาความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างสม่ำเสมอ

6.3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงานของบุคลากรวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีศูนย์ศิลปาชีพบางไทร

ผลการศึกษา พบว่า ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีความสัมพันธ์กับการบริหารงานของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีศูนย์ศิลปาชีพบางไทรอยู่ในระดับสูง ($r = 0.63$) อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย มุลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาประเทศตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง [12] ได้ศึกษาการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของภาครัฐ จากการศึกษาพบว่า ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสามารถประยุกต์ใช้ได้ในทุกระดับและทุกสาขา โดยมีหลักการที่คล้ายคลึงกันคือ เน้นการเลือกปฏิบัติอย่างพอประมาณ มีเหตุผล และสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ตนเองและสังคม โดยดำเนินการด้วยความรอบคอบ ระมัดระวัง สร้างเครือข่าย

เพื่อร่วมมือในกิจกรรมต่าง ๆ โดยมีรายละเอียดของวิธีการ ขั้นตอนการปฏิบัติจะมีความแตกต่างกันไปตามแต่ละสาขาภารกิจ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรอนงค์ ดุมนิล และ เกริกไกร แก้วล้วน [13] ได้ศึกษาการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามความคิดเห็นของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 จากการศึกษาพบว่า การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจาก โรงเรียนต่าง ๆ เริ่มตระหนัก และเข้าใจในเศรษฐกิจพอเพียง แล้วหล่อหลอมรวมเป็นนโยบายกับหลักสูตรของโรงเรียน เป็นการบริหารจัดการสถานศึกษาที่ดี แล้วนำไปสู่การพัฒนาบุคลากร เพื่อให้ลงสู่แนวปฏิบัติในกระบวนการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้ประสบความสำเร็จ ซึ่งผู้บริหารต้องมีวิสัยทัศน์ คุณธรรมจริยธรรมเป็นพื้นฐาน มีความรู้ ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีความเข้าใจในหลักการบริหารสถานศึกษา ปรัชญาการศึกษา โดยมีเป้าหมายเพื่อตอบสนองความคาดหวังของชีวิตและสังคม

6.4 ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารสถานศึกษาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีศูนย์ศิลปาชีพบางไทร ผู้วิจัยขอเสนอแนะสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

บุคลากรทุกคนของวิทยาลัยฯ ควรน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวัน/ภาระงาน เช่น ศึกษาหาความรู้เพื่อใช้ในการตรวจสอบกระบวนการปฏิบัติงาน ดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง เป็นแบบอย่างที่ดี ใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการประจำปี ตลอดจนจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต เป็นต้น

ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา

ผู้บริหารวิทยาลัยฯ ควรดำเนินการตามนโยบายและแผนปฏิบัติการประจำปีที่ได้กำหนดไว้ล่วงหน้า ติดตามการใช้งบประมาณให้เป็นไปตามแผนงานที่กำหนดไว้ ตลอดจนนำผลการติดตามมาพัฒนา/ปรับปรุงการบริหารจัดการสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ครูผู้สอนควรใช้วิธีการวัดผลและประเมินผลที่หลากหลาย สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมที่บูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง นำรายงานผลการประเมินมาปรับปรุง/พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ ตลอดจนพัฒนาแหล่งเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของวิทยาลัยฯ มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ผู้บริหารควรติดตามและนำผลการติดตามมาใช้พัฒนากิจกรรมแนะแนวและระบบดูแลนักเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จัดทำแผนงาน/ โครงการส่งเสริมกิจกรรมนักเรียน เพื่อให้นักเรียนอยู่อย่างพอเพียง อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี

ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา

ผู้บริหารควรมีแผนงาน/ โครงการให้ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับศาสตร์ของพระราชฯ เพื่อให้ทุกคนตระหนักถึงคุณค่าและนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ทั้งต่อตนเองและส่วนรวม

6.5 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (ปีงบประมาณ 2556) โดยนายชัยพฤกษ์ เสรีรัตน์ เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในขณะนั้น มีนโยบายให้สถานศึกษา จำนวน 14 แห่ง ดำเนินงานสนองพระราชดำริ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทำงานเพื่อในหลวง จึงให้หน่วยงานในสังกัดพัฒนาหลักสูตรให้มีความเข้มข้น ปลูกฝังเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง และการเรียนรู้ตามรอยพระยุคลบาท [14] เนื่องจากวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีศูนย์ศิลปาชีพบางไทร ได้เข้าร่วมโครงการสถานศึกษาตามรอยพระยุคลบาท และน้อมนำศาสตร์พระราชาทรงงานเศรษฐกิจพอเพียง หลักการทรงงาน และแนวทางพระราชดำริต่าง ๆ มาเป็นแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษา จึงขอเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

6.5.1 ศึกษาแนวคิดหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 มาประยุกต์ใช้กับการบริหารสถานศึกษา

6.5.2 ศึกษาแนวคิดศาสตร์พระราชามาพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรในสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- [1] วิชัย โกศลวัฒน์. (2558). เอกสารประกอบการสอน 02-112-314 การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- [2] ศูนย์ขับเคลื่อนสถานศึกษาเศรษฐกิจพอเพียง กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). แนวทางการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาเศรษฐกิจพอเพียง กระทรวงศึกษาธิการ. สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ. [สืบค้นเมื่อวันที่ 13 ตุลาคม 2563]. จาก http://www.lertchaimaster.com/doc/cover_su17052560.pdf และ http://www.lertchaimaster.com/doc/OperationalGuidelines_suf17052560.pdf
- [3] วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีศูนย์ศิลปาชีพบางไทร. (2564). ประวัติความเป็นมาวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีศูนย์ศิลปาชีพบางไทร. [สืบค้นเมื่อวันที่ 8 มกราคม 2564]. จาก http://www.kasetbangsai.ac.th/data_1015
- [4] ศูนย์พัฒนา ส่งเสริม ประสานงานกิจการนักศึกษาและกิจการพิเศษ. (2555). แนวทางการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. [สืบค้นเมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน 2563]. จาก <http://www.uthaipoly.ac.th/wpcontent/uploads/2018/02.pdf>
- [5] กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง สถานศึกษาแบบอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง “สถานศึกษาพอเพียง” ประจำปี 2561. [สืบค้นเมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน 2563]. จาก https://drive.google.com/file/d/1bINz31pNLn0Ckpgn5nCF_Uj7cWOA5BbY/view

- [6] กระทรวงศึกษาธิการ. (2564). ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง รายชื่อนักเรียน นักศึกษา และสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลพระราชทาน ประจำปีการศึกษา 2563. เมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2564. [สืบค้นเมื่อวันที่ 10 กันยายน 2564]. จาก <http://www.inspec.moe.go.th/index.php/2018-08-06-08-59-19/277-scholarship2563>
- [7] รพีพรรณ คณาฤทธิ์. (2554). การบริหารสถานศึกษาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (เทคโนโลยีการบริหารการศึกษา)
- [8] สุดารัตน์ บุตดาวงค์. (2558). การบริหารงานตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอท่าตะเกียบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2. งานนิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา [สืบค้นเมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2564]. จาก http://digital_collect.lib.buu.ac.th/dcms/files/57990340.pdf
- [9] ขนิษฐา เฟ้าม่วง. (2554). การบริหารงานตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 งานนิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา [สืบค้นเมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2564]. จาก http://digital_collect.lib.buu.ac.th/dcms/files//53950004/title.pdf
- [10] ทองดี พิมพ์สาถิ. (2558). การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอนายูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4. งานนิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
- [11] พิพัฒน์ ขวัญมงคล. (2556). การศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอำเภออ่างทอง. วารสารวิจัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ปีที่ 2 ฉบับที่ 1 มกราคม 2558. หน้า 33-40.
- [12] มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาประเทศตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. (ม.ป.ป.). การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของภาครัฐ. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. [สืบค้นเมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2564]. จาก https://www.ddd.go.th/Web_LDDEconomy/PDF/Title_3.pdf
- [13] อรอนงค์ ดุมนิล และ เกริกไกร แก้วล้วน. (2557). การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามความคิดเห็นของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4. วารสารบัณฑิตวิทยาลัย พิษณุพนธ์ 9 (2): ก.ค. - ธ.ค. 2557. หน้า 97-103.
- [14] สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (ม.ป.ป.). สถานศึกษาตามรอยพระยุคลบาท. [สืบค้นเมื่อ 8 ตุลาคม 2564]. จาก <https://sites.google.com/view/testbase213/>